

Mistä kaikki alkoi

Halli oli pystykorva, rakkikoira. Nämä olivat niitä suomen pystykorvan kantaisiä. Rotua ryhdyttiin systemaattisesti keräämään Kainuun ja Pohjoispohjanmaan syrjäisimmistä kylistä. Kolmekymmenluvulla voitiin pitää punaista suomenpystykorvaa vakiintuneena rotuna.

Tämä Halli oli minun ensimmäinen koirakontakti neljäkymmentä luvun loppupuolella. Samanlaisia oli monessa talossa. Niiden päivään kuului kierrellä kylillä kirjoittelemassa viestejä tien ja portin pieliin ja samalla lukea toisten lähettämät viestit. Joku ilmoitti omasta reviiristään "Tänne ei ole tuleminen". Löytyi viestien joukosta myös halukkuutta lähempään tuttavuuteen.

Kevätuulella Halli istui pihalla ja odotteli lentopostia. Sitä tuli kymmenienkin kilometrien takaa. Kylän tytöt niitä lähetteli. Lupaavimmat viestit saivat koko kylän pojat liikekannalle. Sitä juostiin, pitkässä jonossa, kiinnostusta herättävän tytön perässä. Joukkoon koitti livahtaa naapurikylänkin poikia, joku vahvempi siinä onnistuikin. Heikommat saivat lähteä kypälämäkeen. Oman kylänkin pojista vain vahvimmat pääsivät lähempään tuttavuuteen, heikoimmat saivat nuolla tassujaan. Tällaiselta reissulta Hallikin tuli kotiin, korva halki ja naama veressä. Kuulopuheen mukaan sen oli aikaansaanut Isolan kartanon Bernhardilainen "Karo". Se oli paksulla ketjulla kopissaan kiinni. Sillä oli iso pirtin pöytä jolla se usein seiso ja haukkui. Hyvällä ilmalla sen haukku kuului meillekin, kahden kilometrin päähän. Se herätti kylällä pelkoa ja kunnioitusta. Siksi se yritettiin saada nopeasti kiinni näiltä karkureissuiltaan.

Ensimmäiset bernhardilaiset tulivat Suomeen jo vuonna 1886. Niitä tavattiin vain kartanoissa. Nehän maksoivat, eikä koirasta haluttu maksaa mitään - ei kai ollut varaakaan.

Näiden maaliskuisten juoksujen tuloksena emät synnyttivät toukokuussa pentunsa yksin navetan ylisille. Jos syntyi joku heikompi, se kuoli tai lopetettiin. Tämän jalostuksen tuloksena kylän koirista tuli terveitä ja ulkonäkö vakiintui.

Toinen puhdasrotuinen koira jonka näin oli, Riihimäen kauppalan pankinjohtaja perheessä kylässä ollut hammaslääkärin tyttären, villakoira. Sitä katseli maalaistyttö silmät ympyrkäisinä. Sen turkkia kuulemma leikattiin ja sillä oli kaulapanta ja sitä talutettiin hihnassa kadulla. Myöhemmin selvisi että rotu on ranskalainen. Villakoirayhdistys perustettiin suomeen v. 1962.

Kolmas näkemäni puhdasrotuinen koira oli Suomen ajokoira, joka on jalostettu muualta tuoduista erirotuisista ajokoirista. Rotumääritelmä on peräisin vuodelta 1932. Tällainen oli kauppalan ainoalla eläinlääkärillä. Hän kävi koiransa kanssa metsällä kotini mailla.

Vuonna 1961 menin Pertin kanssa naimisiin ja muutin kaupunkiin. Maatalouskaupan johtajan hieno rouva talutti Hämeenkadulla ihastuttavaa kirjavaa cockeria. Siitä alkoi itää ajatus, minäkin haluan tuollaisen. Muutimme maalle omaan taloon, syntyi kaksi poikaa Mika ja Martti. Helsingin Sanomissa oli myynti-ilmoitus mustista cockerspanieleista. Sieltä talonmiehen asunnosta Helsingistä löytyi musta narttu, Newcomer Victoria "Viki". Tämä oli lähtölaukaus kasvatustyölleni. Vaikka en sitä vielä silloin niin ymmärtänyt.

Kirjoittaja Hilikka Laitamo, Kennel Lagoon